

UČEBNÁ OSNOVA PRE SESTRY V MANAŽMENTE RÁN

POST-REGISTRAČNÁ
KVALIFIKÁCIA V
MANAŽMENTE RÁN
EURÓPSKY
KVALIFIKAČNÝ
RÁMEC ÚROVEŇ 5

TRANSLATED BY:

EWMA a ani publikujúci žurnál nie sú zodpovední za možné rozdiely medzi originálnym a preloženým textom dokumentu.

Autori:

Andrea Pokorná,¹ RN, PhD, Associate Professor, Senior lecturer

Samantha Holloway,² RN, MSc, Senior Lecturer

Robert Strohal,³ MD

Ida Verheyen-Cronau,⁴ RN, Manager

1. Medical Faculty, Masaryk University, Dept. of Nursing, Brno, Czech Republic, Institute of Health Information and Statistics of the Czech Republic, Department of quality of care assessment (Head of Department)

2. Centre for Medical Education, School of Medicine, Cardiff University, Wales, UK

3. Head of Department, Dept. of Dermatology and Venerology, Federal University Teaching, Hospital Feldkirch, Austria (Head of Department)

4. Anerkennungs- und Zertifizierstelle ICW e.V. /PersCert TÜV, Initiative Chronische Wunde (ICW), Germany

Redakčná podpora a koordinácia: Julie Bjerregaard, EWMA Secretariat

Zodpovedný autor: Andrea Pokorna, apokorna@med.muni.cz

Tento dokument by mal byť citovaný ako:

Pokorná A, Holloway S, Strohal S: Wound curriculum for nurses: post-registration qualification wound management - european qualification framework level 5, J Wound Care, 26, 12, Suppl 12

Translation to Slovak language: Beáta Grešš Hálás, PhD., PhD., RN, Chair of SSOOR; Lecturer

SSOOR, Košice, Slovakia

University of Prešov, Faculty of Health Care, Department of Nursing, Prešov, Slovakia

© EWMA 2017

All rights reserved. No reproduction, transmission or copying of this publication is allowed without written permission. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted in any form or by any means, mechanical, electronic, photocopying, recording, or otherwise, without the prior written permission of the European Wound Management Association (EWMA) or in accordance with the relevant copyright legislation.

Although the editor, MA Healthcare Ltd. and EWMA have taken great care to ensure accuracy, neither MA Healthcare Ltd. nor EWMA will be liable for any errors of omission or inaccuracies in this publication.

Published on behalf of EWMA by MA Healthcare Ltd. Editor: Rachel Webb Publisher: Anthony Kerr Designer: Lindsey Butlin Published by: MA Healthcare Ltd, St Jude's Church, Dulwich Road, London, SE24 0PB, UK Tel: +44 (0)20 7738 5454 Email: anthony.kerr@markallengroup.com Web: www.markallengroup.com

Obsah

1 Úvod	4
1.1 Rozsah, zamerania a ciele učebnej osnovy	4
1.2 Štruktúra	5
1.3 Cieľová skupina	5
1.4 Rámec učebnej osnovy	6
2 Ciele a výsledky vzdelávania	7
3 Témy/ciele vzdelávania (študijné jednotky)	8
Jednotka č. 1: úloha prevencie v starostlivosti o rany	8
Jednotka č. 2: ošetrovateľstvo založené na dôkazoch/prax založená na dôkazoch	8
Jednotka č. 3: edukácia pacienta a propagácia sebaopatery	10
Jednotka č. 4: manažment prípadu (starostlivosť zameraná na pacienta)	12
Jednotka č. 5: rany a hojenie rán	13
Jednotka č. 6: výživa a hojenie rán	14
Jednotka č. 7: mikrobiológia a rany	15
Jednotka č. 8: antimikrobiálne agensy, hygiena a rany	16
Jednotka č. 9: debridement a rany	17
Jednotka č. 10: vlhké hojenie rán	17
Jednotka č. 11: možnosti alternatívnej alebo nekonvenčnej liečby rán	19
Jednotka č. 12 preležaniny	19
Jednotka č. 13: syndróm diabetickej nohy	21
Jednotka č. 14: ulcerácie predkolenia	22
Jednotka č. 15: poskytovanie zdravotnej starostlivosti a ekonomika zdravotníctva	23
Jednotka č. 16: dokumentácia	24
4 Odhad počtu hodín a metódy učenia	26
5 Odporúčaná literatúra	27
<i>Knihy</i>	27
<i>Prehľady</i>	27
<i>Online zdroje</i>	27
<i>Dokumenty EWMA</i>	28

1 Úvod

European Wound Management Association (EWMA) vypracovala prvú vzdelávaciu osnovu zo série osnov určených na využitie v rámci rovní 5-7 európskeho kvalifikačného rámca (European Qualification Framework - EQF¹). Cieľom je podporiť spoločný prístup k post-registračnej kvalifikácii sestier v oblasti manažmentu rán naprieč Európou. EWMA verí a bude pracovať na úzkej kolaborácii s európskymi sesterskými organizáciami a vzdelávacími inštitúciami s cieľom implementovať tieto všeobecné osnovy.

Starostlivosť o pacientov s chronickými ranami za posledné roky zaznamenala významný progres naprieč Európou. Kľúčovým cieľom EWMA je priniesť existujúcu prax založenú na dôkazoch a poznatky o najlepších postupoch všetkým sestram- profesionálkam („sestry-profesionálky“ je termín označujúci registrované sestry v konkrétnej krajine, ktoré môžu pracovať samostatne). Z tohto dôvodu EWMA vypracovala učebné osnovy pre sestry, ktoré sú v súlade s EWMA osnovami o hojení rán určeného pre lekárov, a ktoré boli schválené úniou European Union of Medical Specialists (UEMS) v apríli 2015. Učebné osnovy vytvorila pracovná skupina zastupujúca rôzne európske krajiny a poskytovateľov vzdelávania.

Vzhľadom k tomu, že odborné kvalifikácie v Európe nie sú rovnakej úrovne a pred- registračné učebné osnovy sa môžu líšiť, v súčasnosti sú tri osnovy zodpovedajúce rôznym EQF úrovňam v štádiu vývoja. Táto učebná osnova je určená pre úroveň EQF 5. Osnovy určené pre úroveň EQF 6 a 7 budú k dispozícii v určenom čase. Učebné osnovy vytvorila pracovná skupina zastupujúca rôzne európske krajiny a poskytovateľov vzdelávania.

V závislosti od vzdelávacej úrovne pre- graduálnej kvalifikácie participantov (študentov ošetrovateľstva) sa učebné osnovy EWMA môžu prispôbiť tak, aby spĺňali spôsobilosť na úrovni 5, 6 alebo 7.

1.1 Rozsah, zamerania a ciele učebnej osnovy

Táto učebná osnova berie do úvahy to, že jednotlivci s chronickými ranami majú veľmi špecifické potreby v oblasti liečby a starostlivosti v spojitosti tak s klinickými manifestáciami, ako aj problémami spojenými s viacerými komorbiditami (v nasledujúcom texte termín „chronické rany“ explicitne zahŕňa nehojace sa alebo ťažko hojace sa rany). Okrem toho zahŕňa rany, ktoré nespádajú do kategórie chronických rán z dôvodu ich trvania, ale sú považované za chronické rany, a preto je tu vyššia pravdepodobnosť následného chronického priebehu (napr. preležaniny). Na to, aby bola sestra schopná aplikovať holistický prístup a zabezpečovať efektívny manažment jedincov s ranami, musí mať sestra špecifické vedomosti, praktické zručnosti a povedomie o bezpečnosti pacientov, lokálnej starostlivosti o rany, celkovom stave

¹ Kurikulum manažmentu rán pre sestry (EQF Level 5 podľa deskriptoru definujúceho úroveň EQF vypracované európskou komisiou <https://ec.europa.eu/ploteus/en/content/descriptors-page>)

pacienta a interdisciplinárnej tímovej spolupráci. Ošetrovateľský proces poskytuje zastrešujúci rámec pre učebné osnovy a zohľadňuje výsledky intervencií v priebehu starostlivosti (prevencia, diagnostika a liečba).

Osnova odhaľuje skupinu komplexných činností, ako sú posudzovanie, plánovanie, intervencie a hodnotenie súvisiace s jednotlivcami s akútnymi a chronickými ranami. Malo by to umožniť študentom rozširovať svoje vedomosti v oblasti starostlivosti o rany s cieľom získať špecifické kompetencie. To predstavuje explicitnú znalosť súvislostí medzi podmieňujúcimi ochoreniami pacienta a rozvojom chronickej rany, ako aj starostlivosti o ňu nasledujúc pokyny a štandardy z hľadiska kauzálnej, lokálnej a sprievodnej liečby.

V neposlednom rade, cieľom osnovy je podporiť aj rozvoj schopností sestry hodnotiť psychosociálne a behaviorálne aspekty pacientov s ranami a podporiť kvalitu ich života. Zámerom je poskytnúť študentom teoretické a praktické zručnosti s cieľom podporiť správne rozhodovanie (ošetrovateľstvo a prax založená na dôkazoch, vzdelávanie na báze problému a praktické vzdelávanie).

Rozsah praxe profesie a etický kódex sú vnímané ako fundamentálne a esenciálne komponenty sprevádzajúce ošetrovateľskú prax. Jasné usmernenia týkajúce sa hraníc profesie by mali byť poskytnuté a vymedzené (formálna autorizácia špecifickej skupiny profesionálov vykonávajúcich špecifické činnosti, ktorá je definovaná národnou legislatívou), napríklad v súvislosti s intervenciami, ako je debridement. Tieto hranice sú však zvyčajne definované v súvislosti s národnými alebo miestnymi odporúčaniami, alebo právnymi predpismi, a preto neboli poskytnuté v rámci učebných osnov.

1.2 Štruktúra

Učebná osnova sumarizuje požadované vzdelávacie ciele súvisiace s interprofesionálnym a interdisciplinárnym prístupom manažovania jednotlivcov s ranami. Osnova môže byť zahrnutá alebo adaptovaná do iných relevantných post-registračných alebo postgraduálnych študijných programov.

Ciele vzdelávania (východiská) sú prezentované pod každou jednotkou v nasledovných kategóriách podľa Bloomovej taxonómie:

- Vedomosti/kognícia (K)
- Pragmatické, psychomotorické schopnosti (P)
- Povedomie, správanie (A)

Vzhľadom k tomu, že osnovu autori odporúčajú zahrnúť do existujúcich programov v rôznych európskych krajinách, špecifické učebné a vzdelávacie metódy, ako aj posudzovacie a hodnotiace metódy nie sú zahrnuté. Tieto by sa mali riadiť štruktúrou používanou poskytovateľom vzdelávania, a zároveň, začleniť obsahové a vzdelávacie ciele stanovené v tejto osnove podľa lokálnych právnych predpisov a postupov (zákonné a akreditačné procesy).

1.3 Cieľová skupina

Minimálna požiadavka pre cieľovú skupinu je oficiálne uznaná pozícia všeobecnej/registrovanej sestry v súčinnosti s legislatívou EÚ s alebo bez kvalifikácie bakalár

ošetrovateľstva v príslušnej krajine. Odporúča sa, aby sestra mala v ideálnom prípade minimálne 6 mesiacov odbornej prípravy po ukončení základného vzdelávania v odbore ošetrovateľstvo.

1.4 Rámec učebnej osnovy

Učebná osnova je vytvorená v modulárnej štruktúre. Zahŕňa:

- 16 študijných jednotiek s minimom 100 učebných jednotiek (v trvaní 45 minút).
- Samoštúdium založené na štruktúrovaných úlohách zameraných na zdravotnú starostlivosť, ktoré sa rovná 50 hodinám akademickej záťaže.
- Supervidovanú praktickú prípravu v mieste pracoviska. Musí sa uskutočňovať v rôznych inštitúciách zdravotnej starostlivosti s klinickou skúsenosťou v manažmente jednotlivcov s chronickými/nehojacimi sa ranami. Supervidovanú prax by mal vykonávať uznávaný odborník v oblasti manažmentu rán (podľa miestnych alebo národných postupov zdravotníckych inštitúcií). Tá by mala zahŕňať 50 hodín (40 hodín vzdelávanie v oblasti praktických zručností a 10 hodín písomná práca).

Uvedené študijné východiská korešpondujú s EQF úroveň 5.

V rámci konvertovania pracovnej záťaže na kredity (European Credit Points- ECTS), k dispozícii sú koverzné tabuľky. Akceptovaná konverzia je, že 1 kredit zodpovedá približne 25- 30 hodinám akademickej záťaže študenta.

Akademická záťaž (minimálny počet hodnín):

Jednotky modulárnej štruktúry:	hodny
Kontaktná výučba	100 h
Supervidovaná prax	50 h
Štúdium v rámci pracoviska (samoštúdium)	50 h
Skúška (vrátane prípravy)	50 h
Celkom:	250 h

2 Ciele a výsledky vzdelávania

K: Vedomosti/teoretické znalosti budú overené skúškou

P: Pragmatické zručnosti/aplikácia vedomostí bude overená spôsobom praktickej skúšky klinických zručností

A: Povedomie/správanie bude posudzované ako integrovaná súčasť zručností súvisiacich s praxou

Očakáva sa, že samoštúdium sa bude uskutočňovať ako integrovaná súčasť vzdelávacieho procesu.

Výsledky úrovne vzdelávania/štúdia sú zosúladené s (alebo boli navrhnuté tak, aby spĺňali) EQF podľa kompetencií úrovne 5. Po úspešnom absolvovaní učebného plánu jednotliviec dosiahne 10 ECTS v manažmente rán a môže požiadať o akreditáciu v súlade s akýmikoľvek ďalšími miestnymi právnymi predpismi v príslušnej krajine).

3 Témy/ciele vzdelávania (študijné jednotky)

Jednotka č. 1: úloha prevencie v starostlivosti o rany

Cieľ

Táto študijná jednotka má za cieľ zvýšiť, rozšíriť vedomosti a chápanie potreby a opodstatnenosti prevencie s akcentom na rizikové faktory vzniku chronických rán zahrňujúc rôzne úrovne prevencie a rizika šírenia infekcie.

Študijné východiská

Po ukončení študijnej jednotky študent bude schopný:

K: poznať rôzne definície primárnej, sekundárnej až terciárnej prevencie

K: popísať ciele prevencie rán v kontexte so špecifickými ochoreniami (diabetes, vaskulárne ochorenie a iné s rizikom formácie rán)

P: iniciovať preventívne posúdenia a merania v kontexte typu chronického ochorenia a individuálneho stavu jednotlivca

P: implementovať preventívne stratégie (základnú hygienu rúk a zníženie tlaku)

P: pripraviť individualizovaný ošetrovateľský plán pre špecifických pacientov

A: byť si vedomý dôležitosti prevencie

A: oceniť signifikanciu role sestry v prevencii rán

Obsah študijnej jednotky

- Štádia prevencie a ich meranie (primárna, sekundárna, terciárna prevencia)
- Rola sestry v prevencii chronických rán
- Požiadavky na profylaxiu v prevencii návratu sekundárnych komplikácií (prevencia a profylaxia je riešená aj v mnohých ďalších jednotkách: 2,6,7,12,13 a 14).
 - Starostlivosť o kožu
 - Redistribúcia tlaku
 - Kompresívna terapia

Jednotka č. 2: ošetrovateľstvo založené na dôkazoch/prax založená na dôkazoch

Cieľ

Táto študijná jednotka má za cieľ rozšíriť vedomosti o EBN a implementovať výsledky do praktických prípadov.

Študijné východiská

Po ukončení študijnej jednotky študent bude schopný:

K: definovať kľúčové ciele v rámci EBN

K: prešetriť súčasne dostupné dôkazy, ktoré popisujú intervencie v rámci manažmentu rán a hodnotiť silu týchto zdrojov informácií

K/P: prešetriť vedeckú literatúru venovanú starostlivosti o ranu v súvislosti s dátumom publikácie, relevanciou a úrovňou dôkazu

K/P: popísať dostupné posudzovacie inštrumenty, nástroje, škály a ich potenciálne využitie v oblasti ich uplatnenie

K: popísať teoretické základy v kontexte prevencie rán

K: popísať súčasný stav a problémy v súvislosti s EBN v manažmente rán

K: diskutovať o a aplikovať EBN v preventívnych stratégiách a meraniach v oblasti manažmentu rán

P: robiť rozhodnutia založené na interných a externých dôkazoch s prihliadaním na preferencie pacienta a lokálne, klinické a legislatívne predpisy (interné dôkazy zahŕňajú projekty zvyšovania kvality, iniciatívu v oblasti manažovania výsledkov, klinickú exzpertízu)

P: vykonávať úlohy v oblasti starostlivosti o rany na základe analýzy situácie v kontexte špecifického prípadu pacienta s využitím EBN riešení

P: priradiť praktické opatrenia k vedeckým poznatkom EBN

P: iniciovať preventívne opatrenia s rôznymi orientáciami v rámci chronického ochorenia a individuálnej situácie

P: používať existujúce hodnotiace inštrumenty, nástroje, škály navrhnuté pre špecifické cieľové skupiny a interpretovať výsledky

P: vybrať a používať nástroje pre starostlivosť o rany pre rôzne skupiny pacientov, porovnať rôzne hodnoty a vyriešiť konflikty s EBN výsledkami a praktickými dennými rutinami v ošetrovateľskej starostlivosti- byť schopný opytovať sa a kriticky myslieť.

A: rozpoznať potrebu aktualizácie vedeckých informácií a kriticky hodnotiť existujúce znalosti

A: byť si vedomý výhod a nevýhod posudzovacích nástrojov v EBN

Obsah študijnej jednotky

- Princípy EBN
- Požadované kroky k praktizovaniu EBN
- Vplyv EBN na starostlivosť o jednotlivcov s chronickými ranami
- Klasifikácia dôkazov v súvislosti s hierarchiou dôkazov
- Kritická analýza výskumných štúdií
- Klinické skúšky v starostlivosti o rany
- Revízia publikovanej literatúry
- Národné a medzinárodné inštitúcie zaoberajúce sa EBN a chronickými ranami (napr. pokyny, odporúčania), ako sú NPUAP/EPUAP/PPPIA/EWMA dokumenty
- Úvod do rôznych typov posudzovacích inštrumentov, nástrojov a/alebo škál, ako aj odporúčané použitie a limitácie týchto inštrumentov

Jednotka č. 3: edukácia pacienta a propagácia sebaopatery

Cieľ

Cieľom tejto jednotky je pochopenie dôležitosti vzdelávania pri manažmente jedincov s akútnymi a chronickými ranami. Jeho cieľom je tiež zlepšiť schopnosť participantov poskytnúť pacientovi a jeho príbuzným informácie o ich špecifickom zdravotnom stave a potrebách/možnostiach založených na princípoch starostlivosti orientovanej na pacienta.

Študijné východiská

Po ukončení študijnej jednotky študent bude schopný:

K: popísať princípy manažmentu sebaopatery v súvislosti s chronickými ranami/ochoreniami

K: popísať procedúry pre edukáciu jednotlivcov s akútnymi a chronickými ranami na základe hodnotenia rôznych edukačných konceptov

K: definovať požiadavky pre tvorbu individualizovaného edukačného plánu, ktorý bude vhodný pre špecifického pacienta v kontexte jeho ochorenia a stavu

K: diskutovať o využívaní rôznych posudzovacích nástrojov na získanie informácií o pacientových vedomostiach o svojom stave a identifikovať pacientov štýl učenia sa

K/P: formulovať relevantné klinické otázky založené na hodnotení dostupných výskumov a zdrojov výskumov

K: definovať sesterské diagnózy a porovnávať ich s lekáorskými diagnózami (odporúčané NANDA v kontexte špecifik danej krajiny)

A/K: uznať/vysvetliť vplyv psychosociálnych a behaviorálnych faktorov, ktoré môžu ovplyvniť odpoveď/reakciu pacienta na ich ochorenie

K: vykonať systematické hodnotenie pacientovej schopnosti sebaopatery na základe cieľov definovaných v edukačnom pláne pacienta

P: aplikovať štandardizovanú terminológiu (napr. NANDA) v súvislosti so špecifickými sesterskými diagnózami, ktoré sú relevantné pre pacientov s chronickými ranami

P: vytvoriť na pacienta zameraný edukačný plán na základe posúdenia pacientovej edukačnej schopnosti

P: pochopiť pacientove chápanie jeho ochorenia cestou empatických profesionálnych konverzácií

K: pochopiť vhodnosť a využitie sebaopatery u jednotlivcov s chronickými ranami

K: prebrať zodpovednosť za edukáciu pacienta s chronickou ranou ako aj ich príbuzných tam, kde je vhodné, aby sa pacient staral sám o seba

A: uznať vplyv pacientovho strachu a zmenený obraz o svojom tele v súvislosti s ich správaním

A: oceniť propagáciu sebaopatery a sebamanažmentu ako integrovanú súčasť pacientovej edukácie

A: akceptovať potrebu zahrnúť pacientov a ich príbuzných do procesu rozhodovania

Obsah študijnej jednotky

- Rola sestry v procese edukácie pacienta vo vzťahu k jednotlivcom s ranami
- Edukačné potreby jednotlivcov s akútnymi a chronickými ranami
- Ciele edukácie v starostlivosti o rany a elementy edukačného procesu
- Rozpoznať schopnosť jednotlivcov a ich príbuzných prijímať edukáciu
- Rôzne elementy edukácie a ich rozdiely v kontexte cieľov a aplikácie: informácie, tréning, inštrukcie
- Edukačné nástroje (selekcia použitia brožúrok a rôznych typov médií)
- Hodnotenie edukačného procesu
- Ciele edukačného procesu so zameraním na propagáciu sebaopatery
- Rola motivácie a získavania si dôvery pacienta v rámci edukácie
- Chápanie a porozumenie jednotlivca jeho ochorenia (a/alebo rany)
- Dôležitosť role príbuzných v edukačnom procese
- Propagácia manažmentu sebaopatery (reštrikcie v aktivitách denného života v dôsledku prítomnosti chronickej rany):
 - Koncept sebaopatery v rámci manažmentu potrieb jednotlivcov s chronickou ranou na báze princípov modelu ošetrovateľskej starostlivosti podľa Oremovej
 - Splnomocnenie (založené na uznávanom modeli)
- Posúdenie sebaopatery a kvality života/kvality života v súvislosti so zdravotným stavom jednotlivcov s chronickými ranami
- Sebaprijatie/sebakoncepcia v súvislosti s chronickým ochorením
 - Základné znaky pacientov s chronickými ochoreniami
 - Typické psycho- sociálne konsekvencie chronických ochorení a ich komplikácií
- NANDA taxonómia (pozri literatúru NANDA sesterská diagnostika)
 - Rozdiel medzi sesterskou a lekárskou diagnózou
 - Systematický a diagnostický proces s použitím NANDA
- Kľúčové výrazy
 - Skupiny/typy NANDA diagnóz (zamerané na riziká)
 - Relevantné NANDA diagnózy týkajúce sa jednotlivcov s chronickými ranami ako príklady
 - Plánovacie intervencie založené na posudzovaní diagnóz (s referenciou na NANDA tried alebo podobných štandardizovaných terminologických systémov- SR vyhláška MZ SR č. 306/2005 Z.z., ktorou sa ustanovuje zoznam sesterských diagnóz):
 - Trieda cirkulácia: (riziko) neúčinnnej perfúzie periférneho tkaniva
 - Trieda kože/tkaniva: (riziko) preležanina, narušená integrita tkaniva
 - Riziko vzniku vaskulárnych traumy
 - Riziko periférnej neurovaskulárnej dysfunkcie
 - Trieda sebakoncepcia: zmenený obraz tela
 - Trieda komfort: akútna/chronická bolesť
 - Trieda zvládanie: neefektívne plánovanie aktivít
 - Trieda fyzická schopnosť: narušená pohyblivosť
 - Trieda energetická rovnováha: intolerancia aktivity
 - Trieda sociálna funkcia: riziko osamelosti
 - Trieda sebaopatera: deficit sebaopatery vo vzťahu k opatreniam v kontexte liečby rany

- Trieda podpora zdravia: neefektívny manažment zdravia, ochrana, deficit vedomostí
- Trieda ohrozenie zdravia: riziko infekcie, krvácania, neskoré chirurgické zotavenie.

Niekoľko týchto diagnóz môže byť kombinovaných s rôznymi klinickými obrazmi. Môžu byť použité ako základ pre vypracovanie plánov pre sebaopateru a edukáciu pacientov. Je potrebné poznamenať, že systematické diagnostické postupy definované NANDAou sú veľmi využívané v strednej Európe, zatiaľ čo iné krajiny využívajú alternatívne systémy. Terminológia by sa mala prispôbiť diagnostickej terminológii uplatňovanej v konkrétnej krajine.

Jednotka č. 4: manažment prípadu (starostlivosť zameraná na pacienta)

Cieľ

Cieľom tejto študijnej jednotky je rozšíriť vedomosti a chápanie manažmentu prípadu s cieľom manažovať prípady pacientov v priebehu liečby a starostlivosti v rôznych prostrediach.

Študijné východiská

Po ukončení študijnej jednotky študent bude schopný:

K: zdôvodniť potrebu manažmentu prípadu v rámci súčasnej situácie pacienta a zainteresovaných

K: popísať možnosti manažmentu prípadu s prihliadnutím na príslušný legislatívny základ konkrétneho zdravotníckeho systému

K: uznať relevantnosť manažmentu prípadu vo vzťahu k holistickému ošetrovateľskému procesu

K: identifikovať potencionálne riziká ohrozenia bezpečnosti pacienta v rámci starostlivosti o pacienta s chronickou ranou, ako aj stratégie predchádzania rizík

K: identifikovať vhodné stratégie s cieľom predchádzať medzerám/nedostatkom v starostlivosti a propagovať proces EBP a jej intervencií

K: uznať dôležitosť plánovania prepustenia ako súčasť manažmentu prípadu jednotlivca s chronickou ranou

K: analyzovať problémy, ktoré sa môžu vyskytnúť v dôsledku neadekvátneho manažmentu pacienta

P: manažovať proces starostlivosti a zainteresovaných tak, aby sa predišlo rizikám spojeným s bezpečnosťou pacienta

P: zapojiť do podporného procesu rôzne zainteresované strany vrátane príbuzných/opatrovateľov a definovať ich konkrétne úlohy pri poskytovaní starostlivosti

A: byť si vedomý problémov, ktoré vznikajú z neadekvátneho manažmentu prípadu

A: uznať profesionálnu úlohu odborníka v manažmente prípadu jednotlivcov/pacientov s chronickými ranami

A: uvedomiť si komplexitu situácie pacienta (zdravotný stav, sociálny stav a sieť, atď.) v kontexte manažmentu prípadu

Obsah študijnej jednotky

- Definícia a filozofia manažmentu prípadu na individuálnej úrovni
- Špecifické potreby osôb s chronickými ranami
- Problémy, ktoré môžu nastať v prípade narušenia kontinuity lekárskej/ošetrovateľskej starostlivosti zo strany pacienta, iných súkromných opatrovateľov a systému zdravotnej starostlivosti
- Úloha súkromných opatrovateľov v manažmente prípadov pacientov s chronickými ranami
- Príbuzní a ich úloha pri podpore pacienta
- Úloha jednotlivých profesií v multidisciplinárnom tíme

Jednotka č. 5: rany a hojenie rán

Cieľ

Cieľom tejto študijnej jednotky je rozšíriť vedomosti a chápanie fyziológie a patológie hojenia rán.

Študijné východiská

Po ukončení študijnej jednotky študent bude schopný:

K: opísať fázy hojenia rán

K: definovať rôzne typy hojenia rán

K: vysvetliť spojenie medzi hojením rán a systémových (vnútornými) a vonkajšími alebo lokálnymi faktormi

K: definovať chronické rany na základe ich charakteristík a príčin vzniku

K: popísať poruchy hojenia rán

K: analyzovať faktory, ktoré oddiaľujú hojenia rán v súvislosti s daným prípadom pacienta

P: dávať do súvisu štádia normálneho hojenia s klinickým prejavom rany

P: rozpoznávať charakteristiky rôznych rán vo vzťahu k rôznym chronickým ochoreniam, ako sú diabetes mellitus (diabetické ulcerácie dolných končatín), vaskulárne ochorenia (vredy predkolenia)

P: kategorizovať rany na základe štandardizovaných kritérií

A: odhadnúť patofyziológiu hojenia rán ako východisko pre liečbu, rozpoznanie typu spodiny rany a pod.

A: uvedomiť si dôsledky chronických rán a ich vplyv na každodenný život pacienta.

Obsah študijnej jednotky

- Fyziológia normálneho hojenia rán
- Koagulácia krvi (vplyv antikoagulačných látok na hojenie rán)
- Fázy hojenia rán, t.j. zápal, proliferácia a remodelácia
- Primárne hojenie rán
- Sekundárne hojenie rán (proces renovácie), oneskorené primárne uzavretie rán
- Patofyziológia a mikrobiológia chronického hojenia rán
- Faktory ovplyvňujúce hojenie (ako infekcia a znížená perfúzia)
- Diagnostika rán
- *Praktické príklady*

Jednotka č. 6: výživa a hojenie rán

Cieľ:

Cieľom tejto študijnej jednotky je rozšíriť vedomosti sestier a chápanie vplyvu výživy na hojenie rán.

Študijné východiská

Po ukončení študijnej jednotky študent bude schopný:

K: popísať dôležitosť adekvátnej výživy pacienta s ranou

K: diskutovať o funkcii živín v procese normálneho hojenia rán

K: poukázať na všeobecné podmienky, ktoré ovplyvňujú požiadavku jednotlivca na výživu

K: poukázať na používanie nutričných skríningových nástrojov v rámci posudzovania

K: vysvetliť vplyv malnutrície na hojenie rán

K: diskutovať o roly nutričného poradcu v manažmente pacientov s ranami

K: vysvetliť faktory spojené s hospitalizáciou, ktoré spôsobujú zmenený v príjem potravy

K: diskutovať o rizikách malnutrície v kontexte hospitalizovaného pacienta a pacienta liečeného ambulantne

K: spájať významnosť účinkov malnutrície na hojene rán

P: aplikovať opatrenia súvisiace s ošetrovateľskou starostlivosťou s cieľom podporiť príjem potravy u pacienta

P: vykonať posúdenie výživy a príprava nutričného plánu pre pacienta

P: vybrať vhodné potravinové doplnky po podrobnom posúdení a jeho výsledku

A: uznať význam posúdenia výživy ako dôležitý prvok liečby rán

A: akceptovať a rešpektovať kultúrne presvedčenie jednotlivcov, názory a postoje týkajúce sa ich výživy

Obsah študijnej jednotky

- Kalorické alebo iné výživové potreby pacientov s akútnou alebo chronickou ranou
- Špecifické požiadavky osôb s osobitnými chronickými ochoreniami (napr. diabetes mellitus)
- Optimálna nutričná kompozícia na podporu hojenia rán
- Funkcia živín vrátane vitamínov, bielkovín a minerálov
- Nutričné posudzovanie a nutričné skrútingové nástroje
- Účinky malnutrie na hojenie rán
- Posúdenie stavu výživy vrátane znakov a príznakov dehydratácie a antropometrických meraní, tiež biochemických údajov a laboratórnych hodnôt
- Úloha výživy pri prevencii rán
- Úloha nutričného poradcu
- Vplyvy na príjem potravy, ako je hospitalizácia, zápach z rany, atď.
- Sociokultúrne vplyvy na výživu
- Parenterálne a enterálne formy výživových doplnkov
- *Praktické príklady*

Jednotka č. 7: mikrobiológia a rany

Cieľ

Cieľom tejto študijnej jednotky je rozšíriť chápanie povahy infekcií v ranách s osobitným zameraním na prevenciu, symptomatológiu a komplikácie infekcií.

Študijné východiská

Po ukončení študijnej jednotky študent bude schopný:

K: chápať povahu infekcií v ranách

K: definovať závažnosť ranovej infekcie

K: identifikovať požiadavky pre liečbu v závislosti od stupňa infekcie rany

K: analyzovať infekcie rany v závislosti od prípadu

K. popísať možné dôsledky infekcie rany pre pacienta

K: vysvetliť riziká spojené so šírením infekcie a nožnej sepsy

P: identifikovať rany s vysokým rizikom infekcie a typickými príčinami infekcie

P: iniciovať hygienické a terapeutické opatrenia týkajúce sa multirezistentných mikroorganizmov v rámci edukácie pacienta a príbuzných

P: vykonať správny postup odberu steru/výteru z rany

P: edukovať pacientov a ich príbuzných/opatrovateľov, aby rozpoznali varovné príznaky infekcie a vykonali adekvátne opatrenia

A: zohľadniť význam rezistentných mikroorganizmov pri hojení rán

A: vytvoriť si zodpovedný postoj k identifikácii rizika a včasnej detekcii nozokomiálnych infekcií

A: uvedomiť si potrebu podpory v prípade infekcií multirezistentnými patogénmi (potreba špeciálneho režimu, zmeny životného štýlu, atď.)

Obsah študijnej jednotky

- Kontaminácia, kolonizácia a lokálna a systémová symptomatológia infekcie
- Rizikové faktory infekcie rany
- Problémové a bezproblémové mikroorganizmy
- Povaha multirezistentných mikroorganizmov
- Postupy pre meticilín-rezistentný *Staphylococcus aureus* (MRSA) a iné multirezistentné mikroorganizmy
- Profylaxia a epidemiológia s ohľadom na MRSA a iné mikroorganizmy odolné voči viacerým liečivám
- Posúdenie a diagnostika infekcie
- Biofilmy
- Úloha mikrobiologických kultúrnych techník
- *Praktické príklady*

Jednotka č. 8: antimikrobiálne agensy, hygiena a rany

Cieľ

Cieľom tejto študijnej jednotky je zvýšiť chápanie podstaty antimikrobiálnej liečby a profylaxii s osobitným dôrazom na bezpečnostné pokyny sestrami.

Študijné východiská

Po ukončení študijnej jednotky študent bude schopný:

K: pochopiť podstatu antimikrobiálnej liečby a profylaxie

K: pochopiť rôzne indikácie pre použitie lokálnych antiseptík v súvislosti so systémovou antibiotickou liečbou

P: pracovať primerane (podľa miestnych, národných alebo medzinárodných odporúčaní založených na dôkazoch z výskumov) so špeciálnymi antimikrobiálnymi liečivami pre rany

P: vykonávať všetky hygienické opatrenia týkajúce sa starostlivosti o rany

P: dodržiavať hygienické pokyny týkajúce sa výmeny obväzu a hygieny rúk

A: uznať zodpovednosť za rôzne aspekty hygieny

Obsah študijnej jednotky

- Dezinfekcia a sterilizácia
- Antiseptiká
- Systémové antibiotiká
- Antimikrobiálne obväzy na rany

- Hygiena a výmena obväzu
- *Praktické príklady*

Jednotka č. 9: debridement a rany

Cieľ

Cieľom tejto študijnej jednotky je zvýšiť chápanie úlohy debridementu ako integrovanej súčasti manažmentu rany a úlohy sestier v rôznych typoch debridementu.

Študijné východiská

Po ukončení študijnej jednotky študent bude schopný:

K: vysvetliť dôvody využitia debridementu a rizikových faktorov v praxi

K: popísať, klasifikovať a definovať rôzne techniky debridementu

P: vykonať komplexné vyšetrenie rany, aby sa vyhodnotilo, či je potrebný debridement rany

P: zhodnotiť rôzne metódy debridementu a ich účinnosť

P: používať rôzne metódy debridementu na základe rozsahu možností liečby, situácie pacienta a rozsahu praxe

P: vykonať debridement bezbolestným spôsobom, ak je to potrebné, podať analgéziu alebo lokálnu anestéziu

P: vykonať primeranú následnú starostlivosť po debridemente

A: uznať dôležitosť profesionálnej zodpovednosti a obmedzenia klinickej praxe

A: rozpoznať obavy pacienta a prítomnosť bolesti

Obsah študijnej jednotky

- Úvod do problematiky debridementu: definícia a indikácie
- Mechanický debridement
- Autolytický, enzymatický debridement (vrátane medu)
- Larválna terapia
- Technické riešenia
- Ostrý a chirurgický debridement
- Liečba bolesti (lokálna/systemová analgézia) ako súčasť postupu debridementu
- *Praktické príklady*

Jednotka č. 10: vlhké hojenie rán

Cieľ

Cieľom tejto študijnej jednotky je zvýšiť chápanie vhodného použitia rôznych obväzov na rany vo vzťahu k fáze hojenia rán.

Študijné východiská

Po ukončení študijnej jednotky študent bude schopný:

K: porozumieť princípom vhodnej liečby rany podľa fáz s ohľadom na lokálnu liečbu

K: opisovať a definovať správne použitie rôznych obväzov na rany

K: vysvetliť kritériá pre ideálne použitie výrobkov na ošetrovanie rany a rozdeliť ich do rôznych skupín výrobkov (obväzy, roztoky atď.)

K: definovať vlastnosti výrobku a indikácie pre liečbu rán

P: správne aplikovať výrobky vo vhodnej situácii

P: vyhodnotiť a vybrať výrobky s prihliadnutím na kvalitu života pacienta

P: vybrať vhodný obväz z dostupných liečebných produktov v praxi na základe indikácií/kontraindikácií, zdravotných aspektov zdravia a preferencií jednotlivcov

P: zapojenie pacienta (a/alebo opatrovníka/príbuzného) do starostlivosti o ranu v závislosti od jeho schopností a želaní

P: vyhodnotiť lokálnu liečbu rán s pacientom v závislosti od cieľov liečby

A: byť si vedomí zodpovednosti za ekonomické aspekty hojenia rán (opatrenia efektívnosti nákladov)

A: uvedomiť si súvislosť medzi lokálnou liečbou rán a všeobecnou liečbou celkového stavu a kvality života pacienta.

Obsah študijnej jednotky

- Zásady liečby veľkého hojenia rán vo vzťahu k fáze hojenia rán
- "Ideálne" obväzy na rany (požiadavky na vhodné liečebné materiály)
- Posúdenie úlohu gázy v manažmente rán
- Voda a roztoky na čistenie rany, napr. roztoky na výplach a antiseptiká
- Kategórie obväzov s rôznymi materiálovými vlastnosťami: indikácie, kontraindikácie a aplikácie:
 - Kontaktná vrstva/gáza určená pre ranu
 - Transparentný polyuretán
 - Algináty
 - Peny (jemne pórovité polyuretánové penové obväzy)
 - Hydrogély (pozri debridement)
 - Hydroaktívne obväzy
 - Hydrofiber
 - Hydrokoloidy
 - Hydropolyméry
 - Superabsorpčný obväz
- Špecializované aktívne látky
 - Topické antiseptiká (antiflogistika)
 - Topické antibiotiká
 - Agensy podporujúce iniciáciu granulácie tkaniva
- Špecifické situácie v ranách (pozri nižšie uvedené príklady)
 - Bolesť vo vzťahu k výmene obväzu

- Manažment zápachu z rany (aktívne uhlie)
- Manažment výpotoku
- Boj s biofilmom a infekciou
- Krvácanie
- Kontaktná dermatitída
- *Praktické príklady*

Jednotka č. 11: možnosti alternatívnej alebo nekonvenčnej liečby rán

Cieľ

Cieľom tejto študijnej jednotky je zvýšiť chápanie potenciálu a obmedzení nových alebo alternatívnych metód liečby (vo vzťahu ku kompetenciám). Tieto metódy zahŕňajú vznikajúce a rozvíjajúce sa možnosti liečby.

Študijné východiská

Po ukončení študijnej jednotky študent bude schopný:

K: diskutovať o potenciáli a obmedzeniach nových alternatívnych liečebných postupov na manažment rán

K: opisovať rôzne liečebné metódy a agensy používané v obväzovaní definovaných ako nové/alternatívne možnosti liečby v porovnaní so štandardnou liečbou

P: aplikovať indikácie pre použitie alternatívnych možností liečby

P: použitie alternatívnych možností liečby v praxi, ak je to vhodné

A: poznať obmedzenia a prínosy alternatívnych možností liečby, pričom je potrebné zohľadniť aj právne a etické aspekty

Obsah študijnej jednotky

- Liečba s použitím negatívneho tlaku
- Laserová liečba
- Hyperbarická oxygenoterapia
- Topická oxygenoterapia
- Liečba ultrazvukom
- Geneticky modifikované faktory hojenia rán
- Elektrická stimulácia
- Plazmová terapia
- *Praktické príklady*

Jednotka č. 12 preležaniny

Cieľ

Cieľom tejto študijnej jednotky je zvýšiť chápanie diagnostiky, prevencie a liečby preležanín (tiež nazývané ako tlakové poranenia alebo dekubitálne vredy).

Študijné východiská

Po ukončení študijnej jednotky študent bude schopný:

K: porozumieť patofyziologickým mechanizmom vývoja preležanín

K/P: kategorizovať preležaniny v súlade s úrovňami definovanými Európskou poradnou komisiou pre preležaniny (EPUAP/NPUAP/PPPIA) v teórii a klinickej praxi

K: vybrať dostupné terapeutické možnosti liečby preležanín v závislosti od situácie pacienta

K/P: preskúmať faktory, ktoré predisponujú jedinca na vznik preležaniny

K: definovať rizikové faktory súvisiace so špecifickými typmi pacientov

K: analyzovať možnosť vzniku preležaniny v závislosti od prípadu

P: rozlišovať medzi rôznymi druhmi poškodenia kože, aby sa odlišili poškodenia spôsobené tlakom alebo inými príčinami, napríklad léziou z vlhkosti, poškodením pokožky súvisiace s vlhkosťou, poškodením súvisiacim s mechanickým zariadením

P: použite vhodných zariadení distribuujujúcich tlak a hodnotenie jeho účinnosti

P/A: zhodnotiť potreby pacientov s ohľadom na potrebu zmiernenia tlaku a redistribúcie tlaku, ako aj pohyb

P: edukovať pacientov a ich príbuzných v princípoch prevencie a manažmentu preležanín

A: ohodnotiť riziká vzniku preležanín individuálne, najmä tie, ktoré sú vysokej kategórie

A: hodnotiť vplyv preležanín na psycho-sociálnu/behaviorálnu situáciu jednotlivca

A: uvedomiť si dôležitosť ošetrovateľskej intervencie a interakcií pri prevencii preležanín

Obsah študijnej jednotky

- Epidemiológia preležanín
- Patofyziológia preležanín
- Rizikové faktory
- Stratégie predchádzania vzniku preležanín
- Klasifikácia tlakového poškodenia (NANDA/EPUAP/NPUAP/PPPIA)
- Diferenciálne diagnózy (dermatitída súvisiaca s inkontinenciou/IAD resp. dermatitída súvisiaca s vlhkosťou/MAD, mykóza, popálenina)
- Stratégie polohovania
- Úloha polohovania a zariadenia redistribúcie tlaku (napríklad matrace na zmiernenie tlaku)
- Adekvátne podporná (preventívna alebo liečebná) poloha
- Edukácia a motivácia k pohybu (stratégia „hýbať sa“)
- Terapeutické princípy (pozri príklady nižšie)
 - Konzervatívna liečba
 - Liečba odľahčením tlaku
 - Chirurgia a nekrektómia (napríklad debridement) po starostlivosti
- *Praktické príklady*

Jednotka č. 13: syndróm diabetickej nohy

Cieľ

Cieľom tejto študijnej jednotky je zvýšiť chápanie diagnostiky, prevencie a liečby syndrómu diabetickej nohy/ochorenia

Študijné východiská

Po ukončení študijnej jednotky študent bude schopný:

K: porozumieť vzťahu medzi patofyziologickými procesmi a zmenami v nohách

K/P: identifikovať rozdiely medzi vaskulárnymi a neurologickými prejavmi

K/P: rozpoznať vplyv tlaku na vývoj malum perforanov/neurotrofických vredov

K/P: kategorizovať zmeny v nohe pomocou vhodných posudzovacích inštrumentov, nástrojov, a/alebo škál

K: rozlišovať medzi rôznymi druhmi rán súvisiacich so syndrómom diabetickej nohy

P: aplikovať vyšetrovacie a posudzovacie metódy a diagnostické opatrenia a analyzovať výsledky vyšetrenia

P: vybrať/vyhodnotiť vhodné nástroje na zníženie tlaku na nohy a aplikovať ich profesionálne v spolupráci s fyzioterapeutom/podiatrom

P: aplikovať zásady interdisciplinárneho manažmentu, ktorý berie do úvahy multifaktoriálnu povahu liečby v závislosti od typu, miesta, príčiny vredov a komorbidít

P: vykonávať analýzy držania tela a vyhodnocovať ich s pacientom vo vzťahu k miestnym kompetenciám a postupom (zákon)

P: navrhnúť individuálne edukačné programy pre pacientov (a ich rodinných príslušníkov/opatrovateľov) tak, aby zahŕňali sebaopateru o nohy, aby sa zabránilo ulcerácii, a nosenie vhodnej obuvi na elimináciu tlaku.

P: edukovať a trénovať pacientov, aby využívali tlak minimalizujúce držanie tela

A: poznať prevenciu amputácií ako dôležitý cieľ liečby

A: uvedomiť si príležitosti a obmedzenia týkajúce sa podiatrickej liečby (keďže vzdelávacia príprava lekára s názvom podiatrist sa líši v rámci európskych krajín, príležitosti a obmedzenia by mali byť definované na základe kompetencií tejto skupiny v rámci špecifických predpisov krajiny)

A: uvedomiť si riziká súvisiace so zníženým vnímaním pacienta (napr. z dôvodu narušenia kognitívnych funkcií), keď je potrebná angažovanosť pacienta v kontexte sebaopateru v súvislosti manažmentom syndrómu diabetickej nohy

A: uvedomiť si riziká sepsy a gangrény

Obsah študijnej jednotky

- Epidemiológia ochorenia diabetickej nohy

- Rizikové faktory pre ulceráciu alebo amputáciu
- Prevencia komplikácií
- Cesty k ulcerácii
- Cesty k amputácii
- Náklady na diabetickú chorobu nohy a amputačnú liečbu vrátane následných nákladov
- Patofyziológia
 - Neuropatia
 - Ischémia
 - Klinická prezentácia akútnej a chronickej Charcotovej neuro-artropatie
 - Infekcia
- Klasifikácia
- Základná a pokročilá diagnostika
- Interdisciplinárna liečba
- Služby zdravotnej starostlivosti pre pacientov so syndrómom diabetickej nohy a dôležitosť komunikácie
- Zásady liečby
 - Možnosti odľahčenia a zbavenia sa tlaku (napr. celkový kontaktný casting)
 - Manažment mikrobiológie
 - Revaskularizácia
 - Amputácia a následná starostlivosť po menšej a väčšej amputácii
- Prevencia a podiatrická starostlivosť
- Identifikácia a edukácia vysokorizikových pacientov
- Podológia a podiatrický manažment
- Podporná starostlivosť a zdravotnícke pomôcky
- *Praktické príklady*

Jednotka č. 14: ulcerácie predkolenia

Cieľ

Cieľom tejto študijnej jednotky je zvýšiť chápanie častých príčin ulcerácie predkolenia vrátane: diabetických, venózných a arteriálnych (angiologických) faktorov ovplyvňujúcich diagnostiku a liečbu vredov predkolenia.

Študijné východiská

Po ukončení študijnej jednotky študent bude schopný:

K: pochopiť najdôležitejšie etiologické príčiny diagnózy a liečby vredov predkolenia

K: opis príznakov a symptómov súvisiacich s rôznymi klinickými prejavmi vredov predkolenia

K: pochopiť indikácie použitia a rozsah dostupných možností kompresnej terapie

K: preskúmať predpisy týkajúce sa použitia kompresných systémov vrátane doplnkových materiálov

P/K: rozpoznať rôzne prejavy venózných vredov a rozlišovať medzi ich etiológiami

P: opisovať situáciu rany a choroby použitím vhodných klasifikačných systémov

P: aplikovať rôzne typy kompresných systémov založené na konkrétnej situácii pacienta a byť si vedomý možných komplikácií

A: uznávať špecifickú liečbu podmieňujúcej choroby ako základnú časť liečby

A: uvedmiť si potrebu rôznych opatrení/základných v závislosti od etiológie vredov predkolenia

Obsah študijnej jednotky

- Klasifikácia typov vredov predkolenia
- Kľúčové žily a varixy
- Periférna artériová okluzívna choroba
- Chronická venózna insuficiencia
- Zmiešaná patológia
- Venózný edém
- Lymfatický edém
- Pyoderma gangrenosum
- Zriedkavé príčiny vredov predkolenia
- Profylaxia/prevenencia
- Základy kompresívnej terapie (pančuchy a bandáže)
- Rôzne techniky kompresívnej terapie a praktického učenia
- Lokálne terapeutické možnosti
- Úloha liekov/medikácií v liečbe?
- Chirurgia
- *Praktické príklady*

Jednotka č. 15: poskytovanie zdravotnej starostlivosti a ekonomika zdravotníctva

Cieľ

Cieľom tejto študijnej jednotky je zvýšiť schopnosť preskúmať právne, finančné a etické otázky súvisiace s poskytovaním služieb starostlivosti o rany, preskúmať zásady praxe založenej na dôkazoch a porozumieť organizačným potrebám pri liečbe jednotlivcov s ranami vrátane princípov nákladovo- efektívnej starostlivosti.

Študijné východiská

Po ukončení študijnej jednotky študent bude schopný:

K: pochopiť a diskutovať o zdrojoch potrebných na poskytovanie efektívnych služieb starostlivosti o rany

K: rozpoznať dôležitosť ekonomiky zdravotníctva a poskytovania nákladovo efektívnej starostlivosti

K: identifikovať súčasnú legislatívu upravujúcu poskytovanie starostlivosti o rany

K: diskutovať o dôležitosti úhrady a jej dopad na kvalitu starostlivosti

K: pochopiť úlohu sestier v klinických skúškach

K: preskúmať úlohu priemyslu súvisiaceho so starostlivosťou o rany a potenciál spolupráce medzi poskytovateľmi zdravotnej starostlivosti a výrobcami

K: preskúmať etické otázky týkajúce sa manažmentu jednotlivcov s ranami

K/P: určiť právne požiadavky pre konkrétne prípady

A: uznať proces používania rôznych typov obväzu vhodným spôsobom s cieľom šetriť náklady

Obsah študijnej jednotky

- Ekonomika zdravia, efektívnosť nákladov a rozpočtovanie
- Zákony upravujúce poskytovanie zdravotnej starostlivosti
- Úhrada a regulácia zdravotnej starostlivosti
- Úloha priemyslu v starostlivosti o rany
- Etika
- Pokyny, štandardy a algoritmy v manažmente rán (miestne, národné a medzinárodné)
- Stratégie zlepšovania kvality
- Zásady výskumu/manažment klinických štúdií
- *Praktické príklady*

Jednotka č. 16: dokumentácia

Cieľ

Cieľom tejto študijnej jednotky je zvýšiť schopnosť rozumieť a byť schopný plniť špecifické požiadavky na dokumentáciu súvisiacu s ošetrovateľským procesom pri liečbe rán.

Študijné východiská

Po ukončení študijnej jednotky študent bude schopný:

K: popísať požiadavky na posúdenie a dokumentáciu súvisiacu s manažmentom rán

K: zhodnotiť rôzne systémy dokumentácie, ich užitočnosti a praktickosti v rôznych klinických prostrediach

K: zastávať potrebu štandardizovaných a systematických informácií týkajúcich sa rán v odporúčacích dokumentoch ostatným špecializáciám

K/P: zapojiť sa do komunikácie súvisiacej s ranami s inými inštitúciami, ktoré potrebujú využívať ošetrovateľskú dokumentáciu, napr. poisťovne a súdy (svedecké výpovede)

P: dokumentovať charakteristiky rany v konkrétnych prípadoch podľa špecifikácií

A: prijať a revidovať dokumentáciu ako dôležitú administratívnu úlohu

A: uznať a chápať dokumentáciu ako významný legislatívny nástroj na ochranu

Obsah študijnej jednotky

- Príslušný minimálny súbor údajov
- Parametre písomnej dokumentácie (objektívne stupnice a ich použitie)

- Nedigitálne meranie rany
- Fotografovanie
- Počítačom podporované systémy (elektronické registre rany)
- Výmena dokumentácie
- Právne otázky ochrany údajov
- *Praktické príklady*

4 Odhad počtu hodín a metódy učenia

Nižšie uvedená tabuľka poskytuje prehľad o počte hodín potrebných na prednášky a prax v rámci základných jednotiek uvedených v učebných osnovách:

Jednotka	Predpokladaná záťaž na študijnú jednotku		Praktická činnosť prípadov pacientov	Skúšky a príprava
	Prednášky (kontaktné hodiny)	Samoštúdium		
Jednotka č. 1: úloha prevencie v starostlivosti o rany	4	2	Praktická činnosť v špecializovaných klinikách manažmentu rán/centrách alebo inštitúciách manažmentu pacientov s ranami (napr. starostlivosť v domácom prostredí, agentúrna starostlivosť poskytujúce starostlivosť o rany a pod.) 50	50
Jednotka č. 2: ošetrovatel'stvo založené na dôkazoch/prax založená na dôkazoch	8	4		
Jednotka č. 3: edukácia pacienta a propagácia sebaopatery	12	2		
Jednotka č. 4: manažment prípadu (starostlivosť zameraná na pacienta)	8	6		
Jednotka č. 5: rany a hojenie rán	6	3		
6 Jednotka č. 6: výživa a hojenie rán	4	2		
Jednotka č. 7: mikrobiológia a rany	4	2		
Jednotka č. 8: antimikrobiálne agensy, hygiena a rany	4	2		
Jednotka č. 9: debridement a rany	4	2		
Jednotka č. 10: vlhké hojenie rán	4	2		
Jednotka č. 11: možnosti alternatívnej alebo nekonvenčnej liečby rán	6	3		
Jednotka č. 12: preležaniny	10	5		
Jednotka č. 13: syndróm diabetickej nohy	8	4		
Jednotka č. 14: ulcerácie predkolenia	10	5		
Jednotka č. 15: poskytovanie zdravotnej starostlivosti a ekonomika zdravotníctva	4	2		
Jednotka č. 16: dokumentácia	4	2		
Celkom hodín	100	50	50	50

Odporúča sa, aby študijný program trval od 1 do 2 rokov.

5 Odporúčaná literatúra

Nasledujúci zoznam nie je vyčerpávajúci zoznam literatúry, ale obsahuje literatúru, ktorú je možné zaradiť do kurzu.

Knihy

Baranoski S, Ayello EA (eds). *Wound Care Essentials: Practice Principles* (4th edn). Lippincott, Williams and Wilkins, 2015

Armstrong DG, Lavery LA (eds). *Clinical Care of the Diabetic Foot*, 2nd Edition. American Diabetes Association, 2010

Bowker JH, Pfeifer MA. *Levin and O'Neal's the Diabetic Foot*, (7th edn) Mosby Elsevier, 2008

Bryant R, Nix D. *Acute and Chronic Wounds: Current Management Concepts* (5th edn). Elsevier, 2016

Percival S, Cutting K (eds). *Microbiology of Wounds*. CRC Press, Taylor Francis Group, 2011

NANDA International: *Nursing Diagnoses—Definitions & Classification 2015-2016*, Wiley Blackwell, 2014. Note: this document is updated regularly Flanagan M (ed). *Wound Healing and Skin Integrity: Principles and Practice*. Wiley-Blackwell, 2013

Kifer ZA. *Fast Fact for Wound Care Nursing*. Springer Publishing Company, 2011

Krasner D. *Chronic Wound Care: the Essentials*. HMP Communications, 2014

Phillips CJ. *Health Economics: an Introduction for Health Professionals*. BMJ Books, Blackwell, 2005

Veves A, Giurini JM, LoGerfo FW (eds). *The Diabetic Foot: Medical and Surgical Management* (3rd edn). Humana Press, 2012

Prehl'ady

Broughton G, Janis JE, Attinger CE. Wound healing: an overview. *Plast Reconstr Surg* 2006; 117:(7 Suppl)1e-S–32e-S

Venus M, Waterman J, McNab I. Basic physiology of the skin. *Surgery* 2011; 29:10, 471–474

Online zdroje

Agency for Healthcare Research and Quality <https://www.ahrq.gov>

Cochrane Library <http://www.thecochranelibrary.com/view/0/index.html>

European Wound Management Association (EWMA) www.ewma.org/english/publications.html

European Pressure Ulcer Advisory Panel (EPUAP) <http://www.epuap.org/guidelines/>

International Skin Tear Advisory Panel (ISTAP) <http://www.skintears.org/>

National Institute of Health and Care Excellence (NICE) <http://www.nice.org.uk/guidance/cg179>

National Pressure Ulcer Advisory Panel (NPUAP) <http://www.npuap.org/>

Scottish Intercollegiate Guideline Network
<http://www.sign.ac.uk/guidelines/fulltext/120/index.html>

Welsh Wound Network <http://www.welshwoundnetwork.org/en/awtvnurses-forum/>

World Union Wound Healing Societies Consensus Guidelines <http://www.wuwhs2016.com/documents>

Wounds Australia (formerly Australian Wound Management Association) Guidelines
<http://www.awma.com.au/publications>

Wounds International <http://www.woundsinternational.com>

Wounds UK Best Practice Statements <http://www.wounds-uk.com/bestpractice-statements>

Wilkinson JM. Nursing process—a critical thinking approach. Pearson, 1995.

European Commission. Learning opportunities and qualifications in Europe. Information about courses, work-based learning and qualifications.
<https://ec.europa.eu/ploteus/en/content/descriptors-page>

European Commission. European credit transfer and accumulation system.
http://ec.europa.eu/education/resources/european-credit-transferaccumulation-system_en

ECTS Users Guide http://ec.europa.eu/education/ects/users-guide/index_en.htm

NPUAP, EPUAP, PPPIA. Prevention and treatment of pressure ulcers: quick reference guide. Haesler E (ed). Cambridge Media, 2014

Dokumenty EWMA

Franks P, Barker J, Collier M et al. Management of patients with venous leg ulcer: challenges and current best practice, *J Wound Care* 2016; 25(6 Suppl):1–67

Price P, Gottrup F, Abel M. Study recommendations for clinical investigations in leg ulcers and wound care. *J Wound Care* 2014; 23(5): S1–S36.

Probst S, Seppänen S, Gethin G et al. EWMA document: home carewound care. *J Wound Care* 2014; 23(5 Suppl.):S1–S44

Gottrup F, Apelqvist J, Bjansholt T et al. EWMA document: antimicrobials and non-healing wounds—evidence, controversies and suggestions. *J Wound Care* 2013; 22(5 Suppl.): S1–S92

Strohal R, Apelqvist J, Dissemond J et al. EWMA Document: debridement. *J Wound Care* 2013; 22(Suppl. 1): S1–S52

Gottrup P, Apelqvist J, Price P. Outcomes in controlled and comparative studies on non-healing wounds: recommendations to improve the quality of evidence in wound management. *J Wound Care*. 2010; 19(6):237–268

EWMA. Position document: management of wound infection. MEP Ltd, 2006

EWMA. Position document: identifying criteria for wound infection. MEP Ltd, 2005

EWMA. Position document: wound bed preparation in practice. MEP Ltd, 2004. EWMA.
Position document: pain at wound dressing changes. MEP Ltd, 2002